

PROJECTE LINGÜÍSTIC

ESCOLA ANTONI VILANOVA

23 de setembre de 2015
Equinocci de tardor.

0. introducció

0.1. Presentació del document

El **Projecte Lingüístic del Centre (PLC)** és el recull d'acords sobre les propostes educatives per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües i la comunicació que va elaborant la comunitat educativa.

És un instrument per al desenvolupament de les activitats educatives del Centre, que s'emmarca dins el **Projecte Educatiu del Centre (PEC)**.

Tenint en compte els canvis en la composició sociolingüística de l'alumnat del nostre Centre a causa de la immigració i atès que un dels objectius fonamentals de la tasca educadora ha de ser formar parlants plurilingües respectuosos amb la diversitat cultural, fem una actualització del PLC per tal de donar resposta a la nova realitat educativa i social.

En l'actual redacció, hem tingut en compte el Projecte Educatiu de Centre (PEC), que estableix l'ús del català com a llengua vehicular en el procés d'ensenyament i aprenentatge, i el decret 119/2015, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària, que planteja *el desenvolupament integral i harmònic dels aspectes intel·lectuals, afectius i socials de la persona, entre els quals l'educació lingüística i comunicativa ocupa un lloc preferent; estableix així mateix que per formar parlants plurilingües i interculturals cal, en primer lloc, l'assoliment de la competència plena en català, la llengua pròpia de Catalunya, i en castellà, com a garantia que l'escola proporciona als alumnes la competència que es cal per tenir les mateixes oportunitats. També l'escola ha de fomentar el respecte per la diversitat lingüística i el desig d'aprendre altres llengües i d'aprendre de totes les llengües i cultures. El decret estableix també que durant l'educació primària es farà un tractament integrat de les diferents llengües del centre a l'hora de planificar-ne els aprenentatges i el tractament metodològic i didàctic.*

L'ús de la llengua catalana es prioritza també en el desenvolupament ordinari de les activitats internes i externes de la comunitat educativa.

El projecte lingüístic, per tant, té com a objectiu fonamental aconseguir que l'alumnat assoleixi, en acabar el període d'escolarització primària, la competència lingüística en català i castellà i el coneixement de l'anglès com a primera llengua estrangera.

En el projecte lingüístic queda definit, doncs:

- a) El tractament de la llengua catalana com a vertebradora de l'ensenyament, com a llengua vehicular i d'aprenentatge i com a llengua de l'àmbit administratiu i de comunicació del centre.
- b) El tractament global de les llengües curriculars (catalana, castellana i anglesa) en els processos d'ensenyament i aprenentatge, amb l'objectiu de propiciar-ne la coordinació i la integració per tal de millorar-ne els resultats, tant en el conjunt com en relació a cadascuna.
- c) Els criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües a la realitat sociolingüística del centre amb l'objectiu d'assolir el compliment de la normativa referida a la normalització lingüística.
- d) Els criteris per a l'atenció específica d'alumnes d'incorporació tardana amb dèficit de coneixement de la llengua catalana i, en alguns casos, també de la castellana.

D'acord amb les exigències de la tasca docent, el professorat ha de posseir el domini de les dues llengües oficials de la comunitat autònoma, de manera que permeti la comprensió i la utilització correcta d'ambdós idiomes en la pràctica docent habitual, tant en l'expressió oral com en l'escripta.

1. Context sociolingüístic

1.1. Alumnat

L'escola Antoni Vilanova és un centre d'educació infantil i primària, amb dues línies en tots els nivells. Actualment hi ha 348 alumnes matriculats (tardor 2015), provinents del propi municipi i d'altres poblacions de la comarca. Tot i que la immigració no és molt nombrosa, en els darrers anys s'ha estabilitzat al voltant d'un 15% del total de la població escolar. Som un centre integrador, coeducador i no confessional, oferint la possibilitat de rebre classes de religió catòlica. La llengua utilitzada preferentment, tant dins el centre escolar com en el seu entorn, és el català.

Dels 348 alumnes, un 7 %, aproximadament, provenen de famílies castellanoparlants, 62 són estrangers (20%) dels quals 43 provenen del Magreb, 15 de països de la Unió Europea, 2 alumnes de la resta del continent Europeu i 2 de la Xina. La llengua de relació entre els alumnes, llevat de casos comptats i excepcionals, és la catalana.

1.2. Entorn

L'escola Antoni Vilanova es troba a Falset, capital i porta d'entrada de la comarca del Priorat. Falset té una població de 2.838 habitants (2014), dels quals, aproximadament, un 20% procedeixen d'altres països de la UE, del Marroc i l'Equador entre altres. El motor de l'economia és, sens dubte, la vinya i el vi, que dona feina a molts falsetans, directament en el sector o en les activitats econòmiques, turístiques i comercials, vinculades a aquest producte

Les activitats industrials de la població són una planta de fabricació de portes i mecanismes per a ascensors, tallers de diferents rams (ferrers i mecànics, fusteria, arts gràfiques,..) També es desenvolupen altres activitats econòmiques vinculades al sector de serveis (comerç, hosteleria,..) i a l'administració pública. Aproximadament un 40% de la població activa es trasllada a treballar a Reus, Tarragona, Móra o altres localitats.

Es pot considerar que els habitants de Falset gaudeixen d'un nivell de força bo, ja que si bé la renda familiar bruta, disponible per habitant, es troba per sota la mitjana de Catalunya (14,5 milers d'euros a Falset, enfront 16,6 de mitjana), altres variables com la dimensió de la vila, la cohesió de la seva comunitat, els valors i qualitat de l'entorn natural i urbà, compensen amb força escreix aquest diferencial negatiu.

2. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

2.1. El català, vehicle de comunicació.

La llengua catalana és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge en el nostre Centre i esdevé l'eina de cohesió i integració de la comunitat educativa.

2.1.2. El català, eina de convivència.

Des del nostre Centre es vetlla perquè l'ús de la llengua catalana no quedi limitat al d'una llengua exclusivament d'aprenentatge, dinamitzant-ne el seu ús en tots els àmbits de convivència i de comunicació quotidiana: patis, menjador, activitats extraescolars, participació a certamens literaris (Jocs Florals, concurs lectura en veu alta...).

2.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

2.2.1 Llengua oral

El nostre Centre prioritza el treball de la llengua oral en tots els seus registres, ja que pensem que és fonamental que aprenguin a parlar, escoltar, exposar,

argumentar i dialogar per poder aprendre i desenvolupar un pensament i una actitud crítica i reflexiva.

La llengua catalana, a nivell oral, es treballa en tots els cicles i de manera transversal en totes les àrees curriculars, excepció feta de les àrees de castellà i anglès.

Per potenciar aquest ús, es programen diferents activitats que inclouen tots els cicles i tot l'alumnat del centre:

El centre s'ha compromés a desenvolupar i participar en les següents activitats:

- La Roda de Teatre Comarcal, organitzada pels Serveis Educatius del Priorat. (SEP)
- La ràdio a l'Escola. Organitzada pels SEP.
- Els tallers i racons d'expressió oral, al cicle inicial d'educació primària i a l'educació Infantil.
- Els padrins lectors, al cicle superior, educació infantil i al Cicle Inicial. Els padrins lectors, entre d'altres aspectes, afavoreixen l'ús de la llengua oral i la competència comunicativa entre els alumnes que comparteixen un text.

2.2.2 Llengua escrita

Amb l'objectiu de formar lectors i escriptors competents al final de l'ensenyament obligatori, en el nostre Centre hi ha un plantejament global sobre l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura que té en compte que aquest complex procés que s'abordi des de totes les àrees del curriculum seguint un mateix enfocament metodològic, basat en una interpretació constructivista. Les activitats que es proposen estan seqüenciades en funció del procés d'ensenyament-aprenentatge

Per aconseguir una adequada competència en llengua escrita es treballen diferents tipologies de textos: cartes, poemes, narracions, textos instructius, diàlegs, còmic,..

S'aprofiten, a més, les diferents festivitats i diades, realitzant activitats on es treballa la llengua escrita. Es procura la participació de tots els nivells educatius.

El centre disposa d'acords concrets sobre l'aprenentatge inicial de la lectura que s'adjunten en aquest mateix projecte lingüístic i que figuren a l'annex 2.

El centre es compromet a desenvolupar i/o mantenir:

- El certamen Literari de Sant Jordi.
- La participació en certamens literaris organitzats per entitats externes (Jocs Florals Escolars- organitzats pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya-,...). Cada curs es concretarà en el Pla Anual General la participació en aquestes instàncies.

- Tallers d'expressió escrita al Cicle Superior.

2.2.3 Relació llengua oral i llengua escrita

Tenint en compte que la relació que s'estableix entre la llengua oral i la llengua escrita és, necessàriament, bi-direccional, el professorat del nostre Centre comparteix un plantejament integrat de les quatre habilitats lingüístiques: parlar, escoltar, llegir i escriure. Així, doncs, es planifiquen activitats des de la majoria de les àrees en què la interrelació d'aquestes habilitats és present.

Cal, doncs, programar activitats en què la relació de la llengua oral i llengua escrita sigui inherent: lectura expressiva, teatre, cançons, recitació de poemes, taller de ràdio, tallers i racons d'expressió oral.

El centre acorda, pel que fa a la relació entre la llengua oral i la llengua escrita, que:

- L'inici de les activitats d'expressió escrita al cicle mitjà i superior es realitzarà a partir de l'expressió oral. Totes les activitats d'expressió escrita tenen un procés d'elaboració en el qual intervé la comunicació oral mestre-alumne i l'ús d'esborranys fins a la confecció del text definitiu.
- Es mantindrà la participació als certàmens de lectura en veu alta, si s'escau.
- Realització, a primària, de lectures expressives per part del mestre tutor en algun moment de les estones per a la lectura programades setmanalment amb una freqüència diària.

2.2.4 La llengua en les diverses àrees

Amb l'objectiu que l'alumnat assoleixi un nivell adequat de comprensió i expressió, a l'escola vetllem perquè l'aprenentatge de la llengua catalana sigui present en totes les àrees curriculars, tenint en compte que aquest aprenentatge és responsabilitat de tot el professorat, que ha de desenvolupar metodologies que estimulin tant l'expressió com la comprensió i treballant diferents tipologies textuais: descripcions, textos instructius, narracions,..., per a assolir una millor competència en llengua catalana.

Cal que els equips de cicle acordin i comparteixin el tractament de l'àmbit lingüístic per tal de donar coherència a l'aprenentatge de la llengua a les diferents àrees.

2.2.5 Continuitat i coherència entre cicles i nivells

L'escola disposa de protocols: memòria del curs i registre de documents d'alumnes que presenten necessitats educatives específiques, a l'aula de suport i a la CAD, que faciliten el traspàs d'informació entre els professionals quan hi ha un canvi d'ensenyament, canvi de cicle o d'etapa d'una promoció d'alumnes.

També hi ha establerta una coordinació regular amb l'institut de Secundària que rep alumnes del nostre Centre. Aquesta coordinació comprèn el traspàs d'informació de l'alumnat i d'aspectes metodològics i curriculars.

Amb una freqüència quadrimestral, s'estableixen reunions intercycles per tractar aspectes didàctics i metodològics. L'objectiu és mantenir que aquestes reunions es celebrin periòdicament, per tal de garantir la continuïtat i la coherència de la intervenció educativa de la nostra institució escolar

Dins el desenvolupament de la seqüència d'aprenentatge de la lectura, el cicle mitjà representa el moment en el qual l'eix principal d'aquest aprenentatge es desplaça de *l'aprendre a llegir* al *llegir per aprendre*. En aquest moment, doncs, es considerarà un fet determinant per promocionar de cicle el domini de les habilitats lectores necessàries per poder seguir el procés que s'emprèn a cicle mitjà. Els alumnes que per les seves característiques presentin dificultats permanents respecte d'aquest aprenentatge hauran de disposar d'un Pla individualitzat, realitzat pels tutors i/o tutores de cicle inicial.

2.3 Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular.

Atés que el fenomen de noves incorporacions sobtades, a qualsevol nivell del nostre sistema educatiu, s'ha modificat com a conseqüència de l'actual reflux de l'onada migratòria, creiem que no cal habilitar mecanismes permanents d'integració d'alumnes nouvinguts. Malgrat aquesta consideració de caràcter general, cal preveure, però, quins han de ser els eventuais procediments a dur a terme quan, de manera esporádica, es puguin produir incorporacions d'aquest tipus. Pertocarà a la Comissió d'Atenció a la Diversitat, determinar en cadascun dels casos, quins seran els recursos i les actuacions a dur a terme per a l'acollida i la integració de l'alumnat nouvingut que desconegui alguna o algunes de les llengües presents en la vida de l'escola.

2.3.1 Atenció de la diversitat

Tots els éssers humans som diferents, tots els nostres alumnes, doncs, també ho són. Aquesta premissa, senzilla, però plena de complexitat alhora, és el punt de partida per atendre la diversitat a la nostra escola. Per donar resposta a les necessitats educatives especials, el nostre centre es basa en un model educatiu inclusiu.

L'escola ha anat definint un repertori de mesures ordinàries i extraordinàries, estratègies, mecanismes organitzatius, curriculars i pedagògics, amb l'assessorament i suport dels Serveis Educatius (EAP, logopeda, ALIC...) i d'altres serveis externs (serveis socials, educadora social...).

Es compta també amb el treball i l'experiència acumulada en el si de la Comissió d'Atenció a la Diversitat (CAD), que planifica i, en últim terme, decideix, com s'organitzaran els suports, ajuts, recursos i metodologies per atendre la diversitat de l'alumnat de l'escola.

La freqüència de les reunions de la CAD és setmanal, i es manté durant tot el curs. Això permet realitzar una sessió trimestral amb cadascun dels nivells educatius de l'escola, en la que s'incorporen a la CAD els tutors o tutores dels dos grups-classe de cada nivell. La CAD està formada per la psicopedagoga de l'EAP, el/la responsable de l'aula de Suport, el/la coordinador/-a LIC, el/la Treballador/-a social de l'EAP, el/la directora/-a del Centre i el/la cap d'estudis.

Per atendre a la diversitat desenvolupem l'activitat en diferents marcs i formes d'agrupament:

- Treball de desdoblament a l'aula en estones que es disposa d'un mestre de reforç.

- Treball en grups més reduïts.
- Treball individual amb el tutor, a les estones de tutoria individual o reforç.
- Treball amb el mestre de l'aula de reforç o amb especialistes externs (logopeda, fisioterapeuta)
- Tutoria de grup.
- Adequació de les activitats que es fan a l'aula, o que s'han de realitzar fora de l'horari escolar, als diferents ritmes i nivells dels alumnes d'un grup-classe.
- Racons (activitats de reforç i d'ampliació)
- Pla Individualitzat (PI) als alumnes que ho precisin.
- Grups de conversa per a estrangers.
- Reforç extern sistemàtic, a càrrec de voluntaris del Consell Comarcal.

3. La llengua castellana

3.1. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua castellana:

La llengua castellana s'introdueix a nivell oral a cicle Inicial, i a partir de cicle mitjà s'introdueix de manera progressiva l'expressió escrita. L'objectiu final és que l'alumnat, en finalitzar l'etapa primària, tingui un domini adequat, tant pel que fa a la llengua castellana com a la llengua catalana, a nivell oral i a nivell escrit.

3.1.1 La llengua oral

Els primers cursos de l'educació primària són essencials per treballar la competència oral en llengua castellana. Els docents la utilitzen com a llengua vehicular amb els alumnes durant les sessions de llengua castellana que es programin, d'acord amb les hores de dedicació per nivell que s'estableixen a l'Annex 1 d'aquest PLC. Es realitzen observacions continuades i proves objectives, durant el curs escolar, per garantir l'assoliment dels objectius pertinents a cada nivell, d'acord amb el que estableixen els criteris d'avaluació explicitats al decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

3.1.2 La llengua escrita

L'ensenyament de la llengua escrita ha de tenir com a objectiu final de l'etapa primària, haver format lectors i escriptors competents. En el marc de les lectures compartides en els cicles mitjà i superior, s'inclouen lectures en llengua castellana. Dins dels 30 minuts diaris de lectura que abastarà textos de diversa tipologia, a tots els cicles de primària, cal introduir textos de diferents tipologies, tant en català com en castellà.

3.1.3 Activitats d'ús

S'afavorirà l'ús funcional de la llengua castellana en àmbits concrets i contextos reals, per tal de consolidar la competència lingüística en aquesta llengua. Els mestres tutors determinaran quines són les activitats en les quals és més indicat aquest ús, i els inclouran a les seves programacions d'aula.

4. La llengua estrangera: l'anglès

4.1 Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

L'alumnat, en acabar l'etapa, ha de conèixer, com a mínim, una llengua estrangera per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural.

L'inici de l'aprenentatge de la llengua estrangera en edats primerenques té un seguit d'avantatges per l'alumne, ja que aquest està més motivat i té més facilitat per pronunciar els sons nous, l'entonació i el ritme de la nova llengua. Com més petit és l'alumne, a més, es mostra més segur i desinhibit en situacions d'interacció oral, i a la vegada manifesta més tolerància vers altres llengües i cultures. Per aquesta raó a l'escola l'aprenentatge de l'anglès comença a P4, a l'educació infantil. En aquesta etapa es treballa fonamentalment l'expressió oral.

Al cicle inicial es continua treballant amb l'expressió oral i s'introdueix l'expressió escrita com a reforç de l'oral. Aquesta metodologia de treball (enfocament comunicatiu de la llengua anglesa) es fa extensiva a cicle mitjà i a cicle superior.

4.2. Metodologia

La funció de les mestres que imparteixen la llengua anglesa té com a objectiu estimular les intencions comunicatives dels alumnes. Els inputs que es donen als alumnes han de ser significatius i centrats en el seu interès i en el seu procés maduratiu.

Per tant, podem dir que la metodologia emprada per a l'ensenyament de la llengua anglesa ha de ser funcional, amb una fonamentació constructivista, comunicativa, global i sobretot lúdica.

La metodologia emprada ha de respectar la diversitat d'estils d'aprenentatge.

4.3 Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Periòdicament es revisen els llibres de text i els materials didàctics que es faran servir el curs següent, segons les necessitats de l'alumnat. Els llibres d'aquesta àrea estan inclosos en el projecte de reutilització de llibres que gestiona l'AMPA de la nostra escola.

A l'hora de triar els materials didàctics es tenen en compte les diferents destreses de la comunicació lingüística: parlar, escoltar, llegir i escriure.

La darrera renovació dels llibres d'aquesta àrea es va dur a terme el curs 2014-2015.

4.4 Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera,

El centre assegura la presència dels recursos TIC, TAC i audiovisuals en l'aprenentatge de la llengua estrangera com a mitjà d'accés a material divers i autèntic, així com per atendre els diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat. D'aquesta manera es millora també en la competència digital i en el desenvolupament d'estratègies per al tractament de la informació.

4.5. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

L'escola procura que les hores en què es fa llengua estrangera, l'aula sigui un espai d'immersió en la llengua d'aprenentatge. Treballarem per dotar-nos d'una aula de llengua anglesa, entenent que aquest espai pot ser una millor garantia per oferir oportunitats d'ús real i de contacte amb aquest idioma. En les estones de treball de la llengua estrangera, el professorat utilitza aquesta llengua com l'habitual en les interaccions (formals i informals) amb els alumnes i vetlla de manera permanent per establir un clima favorable en el

què l'alumnat es senti segur i estimulat per anar utilitzant-la progressivament. El centre preveu l'ús de la llengua estrangera en la projecció dels resultats del treball curricular fora de l'aula mitjançant: suports comunicatius a l'ús, la pàgina web, representacions teatrals, cant coral, exposicions, festivals... Es potencia la llengua estrangera tant en les interaccions formals com informals, sempre adequant-se al nivell de comprensió de l'alumnat.

4.6 Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera

El centre no té previst programar cap àrea en llengua estrangera, l'ús de l'anglès, però, s'inclou en els projectes de caràcter transversal que desenvoluparà cada nivell seguint les prescripcions currículum de primària.

Per altra banda, l'aprenentatge i l'ús de les TAC relacionades amb l'assoliment de la competència digital són un marc en el qual s'afavorirà integrar l'ús de l'anglès i els seus continguts.

5. Organització i gestió

5.1 Llengua del Centre

El nostre Centre ha acordat seguir un itinerari lingüístic favorable a l'ús del català també en els rètols, cartell, murals i l'ambientació en general. A la pràctica es respecta aquest acord i se'n fa un seguiment.

5.2 Documents de Centre

Els documents marc del nostre Centre: Projecte Educatiu (PEC), el Projecte Lingüístic de Centre (PLC), Normes d'organització i funcionament del Centre (NOFC), i la Programació General Anual (PGA), descriuen en bona els usos referents de la llengua catalana. Guien i regulen la vida del nostre Centre, i es revisen i actualitzen periòdicament, són coneguts per professorat i es tenen en compte en totes les actuacions per evitar contradiccions entre els continguts dels documents i les actuacions que se'n deriven. Són públics i es fan conèixer al conjunt de la comunitat educativa.

5.3 Ús no sexista del llenguatge

El nostre centre promou l'utilització un llenguatge no sexista ni androcèntric. Es treballa per tal que l'alumnat pugui superar tota mena d'estereotips i perquè puguin tenir actituds crítiques davant dels continguts de risc que denigren les persones per motius de sexe o que l'associen a imatges tòpiques que es converteixen en vehicle de segregació o desigualtat. Es treballa transversalment a les àrees del currículum.

5.4 Comunicació externa

El nostre Centre empra el català en les seves actuacions internes i externes. En cas que una persona sol·liciti formalment la documentació en castellà, se li facilitarà en forma bilingüe. Quan un alumne/a nouvingut/a arriba a l'escola, es procura facilitar a la família la informació de la documentació necessària en català i en la seva llengua d'origen, sempre que és possible.

5.5 Llengua de relació amb famílies

El nostre Centre fa del català la seva llengua de treball i de projecció interna i externa. El desconeixement del català per part d'algunes famílies no ha de suposar que quedin excloses de les activitats del Centre, però tampoc ha de comportar una renúncia a l'ús de la llengua, donat que és una oportunitat per a la integració d'aquestes famílies i per a la normalització i extensió del seu ús. Els professionals del nostre Centre s'adrecen habitualment en català a les famílies de l'alumnat. Si es presenta algun cas de desconeixement de l'idioma per part de la família es buscarà alguna llengua alternativa per establir la comunicació.

6. Educació no formal

6.1 Serveis d'educació no formal

El nostre Centre preveu que, en l'organització i la realització de serveis d'educació no formal al Centre (servei d'acollida -matinal o quan hi ha reunió general de tutors amb els pares-, menjador escolar, etc.), les persones responsables s'adrecen en català a l'alumnat en qualsevol situació, vetllant per tal que mantinguin el mateix criteri que marca aquest Projecte lingüístic pel que fa a l'ús del català com a llengua vehicular.

S'ha de garantir la coordinació de l'escola amb les persones que duen a terme aquestes activitats, tot i que els serveis d'educació no formal del nostre Centre, coneixen i fan seves les orientacions i propostes del centre pel que fa al català com a llengua d'ús. Les activitats d'educació no formal no poden entrar amb conflicte amb el Projecte Educatiu de Centre ni amb les seves Normes d'organització i funcionament, documents marc que regulen, juntament amb aquest projecte lingüístic l'ús de la llengua al centre.

6.2 Activitats extraescolars

El nostre centre estableix que en l'organització i la realització d'activitats extraescolars (activitats d'educació no formal organitzades per l'AMPA, Esport

a l'escola...) es segueixin els mateixos criteris que s'han establert en el projecte lingüístic. Els responsables d'aquestes activitats s'han d'adreçar habitualment en català a l'alumnat, llevat d'aquells casos en els quals l'ús d'una altra llengua sigui necessari pel desenvolupament de l'activitat concreta.

6.3 Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

Tenint en compte l'Acord del Govern de la Generalitat, de **30** de novembre de **2004**, segons el qual per fomentar l'ús del català, el Govern exigirà la presència de la llengua catalana en la contractació pública, el nostre Centre vetllarà perquè en la contractació d'activitats escolars les empreses usin el català.

6.4 Llengua i entorn

Es manté una coordinació amb les institucions de la vila que s'encarreguen d'atendre a les famílies de la mateixa comunitat. Aquests contactes permeten millorar la comunicació i la participació dels alumnes en entorns educatius diversos.

7. Plurilingüisme al centre educatiu

7.1 Actituds lingüístiques

Segons la Declaració Universal de Drets Lingüístics, tothom té dret a ésser reconegut com a membre d'una comunitat lingüística. Si s'estableix en el territori d'una altra llengua, té el dret i el deure de mantenir-hi una relació d'integració. Per aquest motiu, el centre educatiu ha de tenir en compte la diversitat lingüística de l'alumnat i aprofitar-la, tant per afavorir l'autoestima com per enriquir el currículum i les activitats ordinàries del centre.

7.2 Mediació lingüística (traducció i facilitació)

Després d'establir pautes d'ús lingüístic favorables a la llengua catalana per a tots els membres de la comunitat educativa i de garantir que totes les activitats administratives i les comunicacions entre el centre i l'entorn siguin en llengua catalana, el nostre Centre facilitarà a aquelles famílies que ho necessitin i que així ho demanin, el servei de traducció mitjançant la col·laboració d'antics alumnes, facilitant documentació bilingüe, en els casos que sigui possible o demanant serveis de traducció a instàncies externes (Consell Comarcal)

8. Organització dels recursos humans

8.1. El pla de formació de centre en temes lingüístics

La nostra escola fa regularment una autodiagnosi de les seves necessitats de formació, tenint en compte els objectius estratègics i de millora del centre. Els projectes de formació engloben totes les àrees curriculars per tal de donar cohesió al treball en equip dels docents.

El centre manté com un dels seus eixos principals, la formació continua respecte les metodologies i els materials d'aprenentatge de la llengua, tant oral com escrita.

La diagnòsi que s'extreu dels resultats dels alumnes i de l'assoliment dels objectius de cicle ha de determinar la intensitat i la freqüència de les activitats de formació que dissenyi el centre.

8.2. Organització de la programació curricular

Coordinació cicles i nivells

Per tal que la programació curricular de l'àmbit lingüístic respongui a les necessitats de l'alumnat, el nostre Centre estableix una coordinació entre el professorat en les reunions setmanals de l'equip de cicle.

Es mantindrà una reunió intercicle, quadrimestralment, com a mínim, per de l'àmbit lingüístic. Els mestres de llengua estrangera disposen d'una coordinació específica per comprovar la coherència entre els diferents nivells educatius, en l'adquisició de les competències pròpies d'aquesta àrea.

8.3 Estructures lingüístiques comunes

Després de reflexionar sobre el tractament de les estructures comunes, l'equip docent del nostre Centre ha arribat a l'acord de:

- evitar la repetició de continguts,
- evitar l'anticipació d'aprenentatges,
- atendre l'especificitat dels continguts i triar un material curricular que les tingui en compte.

Aquest acord involucra a tots els professors de l'àrea de llengua. El Centre treballa les estratègies lingüístiques comunes en llengua catalana, així com el tractament de la llengua catalana com a primera llengua d'aprenentatge.

8.4 Projectes d'innovació

La nostra escola ha participat i s'ha implicat en tots aquells projectes d'innovació que ha considerat útils i rellevants per a la millora de la seva pràctica educativa. Des del curs 2006-2007 li va ser concedit el projecte de Medi Ambient, amb una duració inicial per a tres anys, que s'ha anat renovant periodicament. D'ençà d'aquell moment tenim la consideració i el compromís d'**Escola verda**. Pel que fa referència a l' ensenyament-aprenentatge de les llengües, el nostre Centre va sol·licitar, i li va ser concedit , un projecte per tal de millorar l'expressió i comprensió oral de la llengua estrangera a l'educació infantil (**Pla Experimental de Llengües Estrangeres 2009-2012**). El curs 2010 es va iniciar el Projecte de Biblioteca Escolar "*El tros de les paraules*", en el marc del programa d'innovació PuntEdu, que va tenir una durada de tres cursos. El curs 2012-2013 l'escola es va incorporar al programa ILEC (Impuls de la Lectura).

El centre està treballant i té la voluntat d'aconseguir un **auxiliar de conversa** i aconseguir certa estabilitat per aquest recurs.

8.5 Biblioteca escolar

El nostre Centre disposa d'una biblioteca amb un volum de documents suficient per donar resposta a les necessitats d'informació i a les demandes de material de la seva comunitat educativa. Pel que fa a les llengües, hi predomina el material escrit en llengua catalana, tot i que té en compte les altres llengües del currículum. Pel que fa a les activitats de foment de la lectura i accés i ús a la informació, el Centre té una planificació anual i, esporàdicament, treballa conjuntament amb la biblioteca pública de la vila. El centre es compromet a disposar de documents escrits en les altres llengües adequats pels alumnes de famílies immigrades.

La biblioteca del centre està oberta tots els dies a l'hora d'esbarjo, on els alumnes hi assisteixen per fer diferents activitats o per demanar servei de préstec (**bibliopati**).

8.6 Pla de lectura de centre

Des del curs 2014-15 el centre està elaborant el PLEC (Pla de lectura de Centre), on s'especificarà com es treballa la lectura a la nostra escola. També recollirà els recursos i l'inventari d'activitats per poder potenciar el desenvolupament de l'hàbit lector, el gust per la lectura i la capacitat informacional

En aquest projecte també hi quedarà reflectit les diferents activitats d'animació a la lectura impulsades pel professorat, la biblioteca de l'escola i la biblioteca del municipi. Inclourà també les diferents programacions dels 30 minuts diaris dedicats a la lectura, així com els seus objectius.

9 Projecció del centre

9.1 Blog del centre

El blog de l'escola és un recurs compartit per tota la comunitat educativa, en la qual s'hi pot trobar tota la informació que necessita l'alumnat i les seves famílies: documentació, informació sobre els estudis que es fan al Centre, característiques, programació de sortides, activitats extraescolars, participació en projectes... En el nostre Centre la seva actualització no es correspon a la seva dinàmica, que és molt més activa. Es té clar el paper del català com a llengua vehicular i de referència del Centre.

9.2 Exposicions

Esporàdicament, i aprofitant centres d'interès específics (interculturalitat, Sant Jordi, escriptors i obres...) el nostre Centre organitza exposicions en les quals participa tot l'alumnat del Centre i la resta de la comunitat educativa. S'utilitza, principalment, el català com a llengua vehicular en la realització d'aquestes activitats. Continuarem treballant en aquesta línia.

9.3 Xarxes de comunitats virtuals

En general, el nostre Centre no participa en cap espai virtual d'intercanvi d'informació ni per al professorat (per intercanviar experiències, recursos, formació) ni per a l'alumnat (per treballar aspectes relacionats amb el currículum i l'ús i el coneixement de les diverses llengües presents al centre). Al cicle superior s'ha creat un cap espai de comunicació virtual entre professorat i alumnat.

Es valorarà la possibilitat d'introduir i fer-ho extensiu a la resta de cicles de cara a propers cursos.

9.4 Intercanvis i mobilitat

La correspondència escolar, telemàtica o postal, la col·laboració entre centres i les colònies i estades lingüístiques creen dinàmiques encaminades a millorar la competència lingüística de l'alumnat, a viure necessitats de comunicació i interacció reals en el seu propi context, a generar bones pràctiques, a facilitar

la interrelació sociocultural i a afavorir el coneixement de la riquesa històrica, lingüística i cultural d'altres indrets.

L'escola procura fomentar i afavorir aquestes pràctiques sense establir una freqüència estable per a la seva realització; no obstant, en la programació de les diferents matèries, es solen preparar diverses sortides acadèmiques, que complementen el currículum en el seu vessant més vivencial i pràctic.

A Cicle Inicial, a cicle mitjà es fan colònies cada dos anys. Al darrer curs de cicle superior es realitza un viatge de final d'escolaritat cada any.

ANNEX 1 - Concreció operativa del projecte (Pla anual)

DISTRIBUCIÓ DE LES HORES LECTIVES
DE LES ÀREES DE LLENGUA CATALANA, CASTELLANA I ANGLESA
CURS 2015-2016

	Llengua Catalana	Llengua Castellana	Llengua Anglesa
P4A			1,75
P4B			1,75
P5A			2,5
P5B			2,5
1r.A	4	2	2
1r.B	4	2	2
2n.A	4	2	2
2n.B	4	2	2
3r.A	4	2	2
3r.B	4	2	2
4rt.A	4	2	2,5
4rt.B	4	2	2,5
5è.A	3	3	2,5
5è.B	3	3	2,5
6è.A	3	3	3
6è.B	3	3	3

Falset

ANNEX 2

Aprenentatge inicial de la lectura

(Acords de centre)

2013-2014
Educació Infantil i Cicle Inicial
ESCOLA ANTONI VILANOVA

APRENTATGE INICIAL DE LA LECTURA

Taller AIL 3 “L’ensenyament de la comprensió lectora”

Escola Antoni Vilanova (Falset)

Cus 2013-14

ACORDS METODOLÒGICS que es deriven de les sessions del taller i que contribueixen a treballar la coordinació dels cicles : educació infantil i cicle inicial.

- **Es realitzarà durant el curs 2014-2015 una formació específica en el format de grup de treball per elaborar materials per l’aprenentatge inicial de la lectura.**
- **Es desenvoluparan trimestralment activitats de lectura guiada i escolta estructurada.**
- **Es programaran pel curs 2014-2015 l’elaboració d’una escolta estructurada per trimestre i es desenvoluparan a l’aula amb els alumnes.**
- **S’orientaran algunes de les activitats que ja es realitzen per tal que esdevinguin estratègies de comprensió lectora. I es programaran un conjunt d’activitats que es detallen en el document sobre l’aprenentatge específic d’algunes de les estratègies proposades.**
- **L’equip de cicle inicial i Infantil es reunirà amb un periodicitat quadrimestral per fer un seguiment de les noves propostes i valorar-ne la seva eficàcia.**
- **Es contemplaran les proves objectives ACL i les de velocitat lectora com a indicadors de l’evolució dels aprenentatges pels alumnes de primària.**

ESCOLTA ESTRUCTURADA

L'escolta estructurada és un tipus de lectura que permet treballar les estratègies de comprensió sense la necessitat que l'alumne descodifiqui. El docent llegeix un text en veu alta i es va aturant per proposar-los de fer hipòtesis i inferències, per demanar que els alumnes facin recapitulacions, per fer-los preguntes de tipologia diversa..." (La lectura en un centre educatiu, 2013).

Amb aquest tipus d'activitats els alumnes poden accedir a textos que estan per sobre del seu nivell de lectura, es poden centrar en la comprensió del text i aprofundir en l'ús de les estratègies. I.Solé (1992) considera que és possible i desitjable treballar les estratègies implicades en la lectura des de molt abans que els alumnes dominin el codi, de manera oral i col·lectiva, amb narracions, llegendes, experiències viscudes i temes relacionats amb l'entorn proper al grup-classe.

L'aplicació d'aquesta activitat permet desenvolupar les competències 2 i 3 de l'àmbit lingüístic (gener 2013):

PAPER DEL MESTRE

En l'escolta estructurada el mestre és qui porta el pes més gran de l'activitat. És qui llegeix en veu alta davant dels alumnes i per tant ha de donar un bon model lector.

Les lectures s'han de preparar prèviament i tenir molta cura de la pronunciació, la dicció, l'entonació (exclamacions, interrogacions), les pauses, els silencis, la gesticulació, l'expressió facial...

A la vegada ha de verbalitzar i fer explícites aquelles estratègies que els bons lectors utilitzen al llarg de la lectura. Com a interlocutor ha de fer les preguntes adequades perquè els alumnes puguin fer connexions amb els seus coneixements previs i fer-los aflorar. Aquestes preguntes han d'anar dirigides cap a les idees principals i essencials per a la comprensió del text.

A la vegada ha de procurar la participació de tots els alumnes al llarg tota la lectura, donar peu als que els costa més fer aportacions utilitzant diferents estratègies per donar-los seguretat i iniciativa..

Treball previ:

Tria del text:

- Perquè respon als interessos i necessitats del grup.
- Perquè permet practicar unes estratègies determinades.
- A proposta d'algun alumne.

Anàlisi de la lectura per decidir:

- com la motivarà.
- quins suports i ajudes donarà tant per negociar els significats del lèxic com per la complexitat de les estructures morfosintàctiques que hi surten.

- quines estratègies de comprensió aplicarà en cada plana.
- quin serà l'objectiu de lectura que compartirà amb els alumnes d'una
- manera clara i explícita.
- com comprovarà la consecució dels objectius.

TIPOLOGIES TEXTUALS

Educació Infantil

Educació Infantil

**P3, p4 i p5 es treballarà un poema per cada curs.
Apareixen a l'annex d'aquest dossier.**

Cicle Inicial

Primer

- Poema. "el rellotje"
- Instruccions d'un joc. "On vas?"
- Àlbum il·lustrat. "El petit blau i el petit groc".

Segon

- Carta. Del llibre de la Susi.
- Instruccions d'un joc. Master Mind.
- Àlbum il·lustrat. Neda-que-neda.

PERIODICITAT I NIVELLS

Durant el curs 2014-2015 ,trimestralment a primària i anualment a infantil , es desenvoluparan activitats específiques d'escolta estructurada dissenyades a partir del model que s'inclou al dossier. EN els propers cursos s'aniran ampliant, i augmentant-ne la periodicitat

ESPAIS I MATERIALS

Es realitzaran a l'aula ordinària pel mestre tutor del grup. El paper del docent (interlocutor, dinamitzador i corrector) serà el descrit a l' inici de l'apartat. S'utilitzarà el model de fitxa 1. En funció de les lectures es preveu utilitzar materials dels racons de les aules a infantil i la biblioteca en algunes ocasions puntuals.

LECTURA GUIADA

En tractar-se d'una classe col·lectiva de lectura, els alumnes llegeixen el mateix text. És convenient que en els primers nivells educatius els alumnes comparteixin un referent visual del text, que pot ser el mateix text en format gran penjat a la pissarra o projectat a la PDI.

Cal tenir en compte algunes consideracions a l'hora d'escollir els textos a treballar:

- Han de tenir alguna connexió amb els alumnes, per tal que puguin posar en funcionament els seus coneixements previs: textos relacionats amb la seva vida quotidiana, amb l'escolar, amb el treball que es fa des de les àrees...
- Han de tenir una estructura adequada i disposar de suports per tal de facilitar-ne la comprensió: paràgrafs, títols, subtítols, imatges, peus de foto...
- Han de ser coherents i estar ben organitzats internament.
- Han de tenir una llargària adequada a l'edat dels alumnes.
- Han de suposar un repte assumible per als alumnes: no han de ser massa senzills ni massa allunyats de les seves possibilitats.

REFERENTS D'AULA PER AJUDAR A LA DESCODIFICACIÓ

- Abecedari
- Cartell de paraules curtes molt usuals (el, la, un, una)
- Llistes de paraules d'activitats anteriors
- Dies de la setmana
- Noms dels companys de la classe
- Mural dels títols i imatges dels contes explicats
- Mural de les cançons i/o poemes
- Murals dels projectes treballats

Trimestralment, a cicle inicial, durant el curs 2014-2015 es desenvoluparan les activitats de lectura guiada a partir dels següents textos:

Primer	Fullet informatiu. Tríptic de donació de sang Recepta. Com es fa una mona. Text expositiu. (relacionat amb el projecte, animals prehistòrics)
Segon	Fullet informatiu. Programació del cinema. Text expositiu (projecte prehistòria) Entrevista. Montse Bartolomé.

ESTRATÈGIES DE COMPRESIÓ LECTORA

Fer prediccions

Pedir per als lectors significa utilitzar els seus coneixements previs i el text que llegeixen, per establir expectatives del que passarà o de la informació que el text pot contenir. (...) KELLEY & CLAUSEN-GRACE

Fer inferències

Saber activar coneixements que no són d'una manera clara o explícita en el text. Genover i altres. Eines de comprensió de textos. Graó, 1998.

Llegir és comprendre i, més en concret, elaborar els significats que no s'esmenten explícitament (inferències). CASSANY, D. (2006)

Visualitzar

Entenem per visualitzar la capacitat de crear imatges mentals a partir dels textos que es llegeixen.

Fer connexions

Relació que establím entre la informació del text i...

- les experiències personals, el que jo sento, penso o crec.
- amb altres informacions del mateix text.
- amb altres textos o amb coneixements del món.

Resumir

És una estratègia que ajuda el lector a identificar i organitzar la informació bàsica del text i a exposar-ne els aspectes essencials, oralment o per escrit, de manera breu.

A l'educació infantil i al cicle inicial de primària l'alumne comença a treballar les estratègies de comprensió lectora. Ho fa sistemàticament i ho continuarà fent fins arribar a l'autonomia al final de l'ensenyament obligatori.

En aquest dossier, doncs, presentem materials i activitats diversos que podem portar a la pràctica amb els alumnes de EI i CI per tal que es comencin a adonar de les estratègies de comprensió lectora. Les estratègies de comprensió lectora que aquí desenvolupem són:

- Formular hipòtesis i comprovar-les.
- Fer inferències.
- Fer connexions.
- Resumir i/o recapitular.
- Visualitzar

EDUCACIÓ INFANTIL

---

1. FORMULAR HIPOTÈSIS I COMPROVAR-LES.

ENDEVINAR L'OBJECTE:

- P3: un sol objecte, significatiu pel nen/a, dins a la bosseta d'esmorzar. El primer de la fila l'ha d'endevinar.
- P4: capsa toca-toca (capsa amb objectes diversos per endevinar a través del tacte).
- P5: "Tactilo" (hi ha diferents objectes per endevinar amb el tacte i amb pistes dels companys).

La caixa fosca (endevinar cossos geomètrics)
Endevinar quin animal és.

FER HIPÒTESIS A PARTIR DE LA COBERTA D'UN LLIBRE.

ENDEVINAR OBJECTES A PARTIR DE LA SEVA OMBRA.

- P4: contes "Animals de granja" i "Animals salvatges".
- P5: ombres amb objectes projectades amb la màquina de transparències.

FER HIPÒTESIS A PARTIR D'UNA FOTOGRAFIA D'UNA SITUACIÓ COMPROMESA.

PREDIR EL DIÀLEG DELS PERSONATGES.

FER HIPÒTESIS A PARTIR D'UN FRAGMENT D'UNA IMATGE.

FER PREDICCIONS SOBRE EL DESENVOLUPAMENT D'UNA HISTÒRIA.

A partir de breus capítols de dibuixos animats (ex: "Pingu" i "Plonters").

2. FER INFERÈNCIES.

ENDEVINALLES.

Una endevinalla per projecte.

CONTES.

- Sabates
- Pessigolles.

- Toc toc.

JOC DE LES PISTES.

3. FER CONNEXIONS.

FER CONNEXIONS AMB UN MATEIX.

P3: contes relacionats amb les seves experiències (Teo, Tinc un germanet, Em banyo sol, ...).

P4: Poema “La mona rodona”.

P5: Cartell Festa Major (Gegants de Falset, Mulassa, ...).

FER CONNEXIONS AMB EL TEXT.

P3: “La rateta que llegia l’escaleta”.

P4: “La caputxeta forçada”.

“El Patufot”

P5: “El set llops i la cabreta”.

“Sant Jordi”.

CONNEXIONS AMB EL MÓN.

P3: “L’Antoni i la Càndia. Història d’un amor gegant”.

P4: “Sóc el rei”.

P5: “El Blauet”

“La visita de la col xinesa”.

4. RESUMIR I RECAPITULAR.

ORDENAR SEQÜÈNCIES.

P3: Ordenar seqüències de rutines diàries.

P4: Ordenar les seqüències d’un conte. “Rinxols d’or”.

P5: Ordenar els passos d’una recepta. (ex: panelllets, macedònia, ...)

REEXPLICAR I REPRODUIR CONTES EXPLICATS.

FER LLISTES DE PERSONATGES PER ORDRE D’APARICIÓ.

P5: Fem una llista escrita o bé fem un dibuix.

POSAR TÍTOL: MURAL, CONTES INVENTATS, CAMPS SEMÀNTICS, ...

5. VISUALITZAR.

APARELLAR UNA DESCRIPCIÓ AMB LA IMATGE.

P3: Targetes amb dibuix que cal aparellar amb la descripció corresponent (la mestra llegeix la descripció).

P4: Targetes amb dibuix que cal aparellar amb la descripció corresponent (la mestra llegeix la descripció).

P5: Targetes amb dibuix que cal aparellar amb la descripció corresponent (ho llegeixen els alumnes).

FER UN DIBUIX D’UN CONTE O D’UNA HISTÒRIA INVENTADA.

JOC D’AMAGAR OBJECTES (TAMBÉ HO PODEM FER AMB ALUMNES DE LA CLASSE).

Consisteix en posar uns quants objectes sota un mocador. Ells han d’endevinar quin falta.

EXEMPLE DE MATERIALS

POEMA DE TARDOR

**GROC, VERMELL,
TARONJA I MARRÓ,
SÓN ELS COLORS DE
LA TARDOR.**

**UNA FULLA A LA TARDOR,
AMB LES SEVES MANETES,
S'ABRAÇA A L'ARBRE GRAN
I DIU: ADÉU GERMANETES!!!**

LA TARDOR

**GROC, VERMELL,
TARONJA I MARRÓ,
SÓN ELS COLORS DE
LA TARDOR.**

Tipus d'exercici	Activitats	Agrupament	Periodicitat
Contestar preguntes			
Omplir buits			
Aparellar paraules i frases			
Recompondre textos			

Classificar paraules i frases			
Acomplir ordres			

FITXA 1

ACTIVITATS D'ESCOLTA ESTRUCTURADA.

TÍTOL ACTIVITAT :		
NIVELL :	TEMPS:	AGRUPAMENT:
DATA:	HABILITATS:	TIPUS DE TEXT:
ABANS	1. Preparar l'oient	
	2. Objectius d'escolta	

DURANT	3. Acció d'escoltar	
DESPRÉS	4. Avaluació de la comprensió	
	5. Activitats posteriors a l'escolta	
	MATERIALS	
	OBSERVACIONS	

FITXA 2

FITXA PER PLANIFICAR ACTIVITATS DE LECTURA GUIADA

TÍTOL ACTIVITAT :		
NIVELL :	TEMPS:	AGRUPAMENT:
DATA:	HABILITATS:	TIPUS DE TEXT:
PREPARACIÓ		

ABANS	
DURANT	
DESPRÉS	